

SIMPOZIONUL NAȚIONAL DE DIDACTICA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

Ediția a XI-a

Cluj, 26-28 noiembrie 2010

LECTURĂ ȘI INTERPRETARE

Achim Diana, Andreia Maxim, Adela Militar

Formele fără fond, istoria se repetă...

Atelier

Atelierul propus vizează problema lecturii frumuseții exterioare și interioare a textelor literare.

Examenale naționale insistă asupra lecturii formelor, în detrimentul lecturii problematicii, sau reflecției asupra propriei interpretări. Care este relevanța identificării și încadrării unui text într-o formă? În ce măsură descoperirea formei are importanță în devenirea unui „cititor de/pe viață”? În ce raport se află forma și problematica unui text literar? Care e dreapta măsură între predare-învățare-evaluare când vizăm competențele de lectură a formelor, problematicii sau de interpretare a propriei lecturi? Care sunt criteriile selectării unui text suport? Textul literar – înainte sau după lectura criticii?

Andrașciuc Gheorghe, Andrașciuc Mirela

Polifonia dictaturii în romanul O mie noua sute optzeci și patru al lui George Orwell

Comunicare. Grupuri de discuții

Formele subversive ale dictaturii determină diminuarea libertății ființei supusă în permanență principiilor impredictibilității și ale hazardului. În spatele unor instituții cu nume ce „garantează” abordarea constructivă a existenței se ascund cele mai abominabile forme ale stigmatizării umane. Prin scenariul bine definit, în care raportul dintre putere și individ capătă valențe insolite, Orwell se dovedește a fi un precursor al literaturii despre totalitarism.

Ionela Andrei

Crearea ARTitudinii prin literatură și teatru

Comunicare. Grupuri de discuții

Problema pe care o aducem în discuție este legată de necesitatea de a implica elevii în activități teatrale, atât în calitatea lor de spectatori, cât și în cea de actori, regizori, scenariști etc. La întrebarea „De ce elevii în formațiile teatrale?”, răspunsul nu este altul decât a oferi soluții sigure la frământările vârstei lor, la orientarea lor etică, intelectuală și morală.

Teatrul poate contribui la îmbogățirea culturii elevilor, la dezvoltarea gustului lor pentru arta autentică, la educarea posibilității de a înțelege, de a pătrunde profunzimea, frumusețile și subtilităților operelor literare, de a emite judecăți de valoare.

Maria Badiu, Doina Ungureanu

Interpretarea formelor: basm și povestire

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea își propune să plece de la exemple de texte literare pe care elevii noștri le consideră depășite, demodate (basmul și povestirea), chiar dacă nu au avut contact cu ele nici măcar în prima copilărie. De unde și refuzul elevilor de a le citi reflexiv. Pe de altă parte, punem problema evaluării a ceea ce înțeleg elevii.

Diana Livia Banciu, Amalia Barbă

Vânătoarea de comori

Atelier

Orice lectură este, indiscutabil, un act subiectiv. Structurile de percepție, limbaj, gândire și imaginație, valorile, atitudinile, convingerile, credințele, emoțiile, interesele celui care citește fac din orice întâlnire cu un text *un proces de interpretare*. Există mai multe paradigme ale lecturii/interpretării unui text literar, dar nu există o ierarhie a acestora.

Conform celor afirmate de mai sus, propunem un atelier pornind de la metoda non-formală *Vânătoarea de comori*, aducând în fața textului, nu un cititor pasiv, ci unul activ, creativ.

Mariana-Florina Bătrân

Fabula – un posibil univers ludic

Comunicare. Grupuri de discuții

Pentru a crea un spirit competitiv între elevi, printr-o motivație atrăgătoare, am propus ca secvență de intrare în studiul fabulei un concurs. Elevii au dat un feedback pozitiv. În acest fel, și-au însușit mult mai ușor concepte precum personificarea, alegoria ori morala.

Nicolae Berindeiu, Emilia Piroș

Lecturi și faze

Atelier

Sensul propriu al termenilor e „mai” substanțial decât cel figurat. Iată de ce, am ales să reprezentăm cât mai autentic propriile noastre lecturi. Mai precis, pornind de la discuțiile, interpretările, problematizările generate de membrii clubului de lectură al Liceului Teoretic *Nicolae Bălcescu*, vom încerca să demonstrăm că nu doar viața e teatru, ci însăși lectura e suficient de proteică și de histrionică pentru a deveni cap de afiș. Producătorii, regizorii și tinerii clubberii își vor pune măștile cu pendul ale lui Eco, nu o dată... Aplauzele vor veni după căderea cortinei, însă se prea poate ca stimații spectatori, profesori și elevi, să își trăiască clipele de glorie estetică în epilogul atelierului nostru.

Mihaela Bilegan, Georgeta-Camelia Măluțan

Călătorii către Îmi place

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea își propune să prezinte o modalitate de interpretare a propriei lecturi din perspectivă transdisciplinară. Poezia și chimia operează cu esențe, se intersectează prea des, pentru ca întâlnirea lor să fie ignorată. Tămăduiri prin cuvânt, memorii ale cristalelor sub influențe verbale și paraverbale: *Călătorii către Îmi place...*

Cristina Bîndiu, Capitolina Aștefanei

Jocul perspectivelor de lectură în abordarea textelor epice în gimnaziu

Comunicare. Grupuri de discuții

Procesul de constituire a sensului unui text poate fi orientat diferit în funcție de intenția cititorului. Imaginile, întâmplările restituite prin lectură pot primi mereu alte conotații în funcție de orientarea inițială a lecturii. În acest context, utilizarea jocului perspectivelor de lectură oferă nu numai o modalitate mai atractivă de organizare a lecției, ci poate evidenția complexitatea textului abordat și poate chiar motiva elevii pentru relectură.

Ana Boariu, Florica Sereșeanu

Cercurile interpretării

Atelier

Atelierul își propune o călătorie „inițiativă” prin cercurile dantești ale interpretării textului literar. *Infernul* este pardosit cu prejudecățile legate de lectură care duc la refuzul acesteia. O primă poartă de ieșire din întuneric spre treapta următoare – *Purgatoriu* – este/ va fi stărnirea curiozității, contactul cu cartea și primele confirmări ale înțelegerii textului (lectura comprehensivă). Câmpiile Elizee (*Paradisul*) vor fi spațiul ilimitat al interpretării/ interpretărilor.

Odarca Bout, Otilia Chindriș

Jocul cu masca. Interpretându-l pe Eugen Ionesco

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea de față își propune urmărirea drumului adeseori sinuos pe care elevii noștri îl parcurg, majoritatea neintuindu-i finalitatea, pornind de la textul unei piese de teatru.

Dacă acceptăm ideea că citim pentru a ne satisface nevoia plăcerii de a construi sensuri în noi, atunci trebuie să acceptăm provocările textului care ne antrenează creativitatea, imaginația și potențează șansa de a ne întâlni față în față cu propria noastră percepție asupra lumii, cu eul nostru cel mai profund.

Crenguța Bratu

Îmblânzirea poeziei

Comunicare. Grupuri de discuții

Pornind de la constatarea că elevii sunt tot mai puțin interesați de lectura poeziei, am gândit și am realizat un experiment (didactic) prin care am încercat o abordare (în aparență) neconvențională a textului liric, cu scopul de a obține, din partea elevilor, o reconsiderare a raportării la acesta.

Comunicarea mea prezintă o experiență didactică realizată și rezultatele acesteia.

Dorina Bratu, Adela Șandru

Parfum de secol

Comunicare. Grupuri de discuții

Ora de literatura romană nu oferă doar informațiile necesare promovării examenului de bacalaureat, ci este – sau ar trebui să fie – o modalitate prin care adolescentul să se „vadă” și să vadă ceea ce nu poate trăi.

Am gândit și această lucrare, încercând să așezăm în oglindă imaginea Bucureștiului surprins în romanul *Enigma Otiliei* de George Călinescu, cu celelalte imagini constitutive ale începutului de secol XX, cu reverberații înspre prezent. Considerăm că tinerii ar trebui să fie ajutați să înțeleagă și să vizualizeze atmosfera anilor trecuți pentru a-și putea forma gustul estetic.

Maria Brândușan

Actualitatea/inactualitatea unei specii literare. Basmul

Comunicare. Grupuri de discuții

În contextul în care preferințele de lectură ale adolescenților se îndreaptă spre cartea de aventuri, S.F. sau polițistă, lectura basmului mai poate stârni interesul, mai corespunde sensibilității omului modern? Iată întrebările care își caută răspunsul în această lucrare. Răspunsul dat se bazează pe activitatea de tip proiect desfășurată la clasa a X-a. Textele analizate au fost: basmul lui Creangă, *Povestea lui Harap-Alb* și nuvela lui Caragiale, *Kir Ianulea*, parodie a basmului. Materialele prezentate (referat, poster, slide-uri), reprezentarea scenică a unor secvențe din cele două opere, precum și dezbateră legată de actualitatea basmului au reliefat faptul că basmul cult, în ciuda aparentei simplități, solicită multiple interpretări, dovedind astfel pluralitatea de sensuri.

Germina Breaz, Cristina Erdei

Grilă de interpretare a textului liric

Comunicare. Grupuri de discuții

Pornind de la sugestiile critice formulate de Ioana Pârvulescu și de Ion Pop pe marginea poeziei ermetice a lui Ion Barbu *Dioptrie* propunem o grilă de interpretare pe care profesorii o pot aplica asupra textelor lirice cu caracter criptic.

Ramona Burcă

Lecturi polivalente

Postere

Posterul surprinde o activitate dedicată exploatarea unor modalități dinamice de receptare și de interpretare a unor noțiuni elementare de pragmatică a lecturii (orizont de așteptare, „biblioteca” cititorului, efect) și urmărește felul în care se concretizează, într-un demers didactic ludic și interdisciplinar, ipostazele cititorului și ale lecturii. Proiectul a fost propus elevilor de clasa a V-a și a fructificat texte epice în proză și în versuri.

Marilena Buzatu, Ioana Angela Mureșan

Receptarea textelor literare la clasele de liceu

Atelier

Vom urmări modul în care diversele strategii și oferte de text se adaptează situațiilor concrete de învățare pentru a echilibra procesul de receptare și de producere de text. Ca scop avem în vedere cultivarea interesului pentru lectură, a plăcerii de a citi prin stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu varietatea mesajelor receptate. Pornind de la textul lui Kobo Abe, *Femeia nisipurilor* ne propunem să identificăm câteva aspecte ale discursului epic.

Marilena Buzatu

Jurnalul adolescentului miop

Postere

La clasa a IX-a s-a avut în vedere receptarea lui Mircea Eliade în *Romanul adolescentului miop*. Elevii au ales fragmente de text în care se regăsesc, exprimându-și opțiunea în imagini.

Mihaela Calenici

Lecturi în timp. Ioan Slavici - etapele receptării critice

Comunicare. Grupuri de discuții

Având oportunitatea de a nota câteva considerații despre Ioan Slavici, voi porni de la realitatea unanim acceptată că trecerea timpului a făcut din scriitorul amintit un autor mai mare decât se credea el însuși ori decât îl apreciau unii contemporani. Voi urmări etapele receptării critice a lui Ioan Slavici pentru a putea arăta că pornind de la aceeași operă s-au exprimat opinii critice dintre cele mai diferite. Paradoxal este faptul că ceea ce reprezintă pentru unii critici o scădere, o stângăcie sau o lipsă a autorului, a devenit în timp, datorită unor reinterpretări, o calitate ce conferă modernitate unui autor clasic al literaturii române.

Luminita Cazacu

Drama tăcerii, „criza comunicării” și autenticitatea interpretării

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea își propune să prezinte câteva exerciții de lectură ale unor elevi din clasa a XII-a, care validează, credem, unele strategii de interpretare și reconsiderare a poeziei lui G. Bacovia, precum și a teatrului lui M. Sorescu și E. Ionescu. Scrierile elevilor implică efort creator și duc la conturarea unor competențe de lectură și interpretare. Creațiile lor se bazează pe similitudinile între formele reactualizării tragicului într-o lume modernă, dominată de absența comunicării. Elevii au construit prin lecturile lor lumi posibile, simulând activitatea scriitorilor, fapt cu o dublă intrare, întrucât am dorit a consolida atât dezvoltarea creativității, cât și a competențelor de interpretare și reconstruire de text prin acces la “realul”, fie el bacovian, ionescian sau sorescian.

Brandușa Chelariu

Rezultatele proiectului european ADORE (un studiu comparativ al bunelor practici în domeniul lecturii)

Comunicare. Grupuri de discuții

Rezultatele slabe obținute în urma testărilor PISA, într-un număr mare de țări europene, au constituit punctul de plecare a proiectului internațional ADORE (*Teaching Struggling ADOlescent REaders in European Countries – Predând adolescenților care „se luptă” cu*

lectura). În acest proiect, lansat de Universitatea din Lueneburg-Germania au participat unsprezece țări, printre care și România (ocupantă a ultimului loc, între statele europene, la evaluarea competențelor de lectură).

Studiul comparativ al bunelor practici în domeniul lecturii a constituit obiectul cercetării acestui proiect și a evidențiat faptul că țări precum Norvegia sau Finlanda au strategii extraordinare de lucru cu elevii deficițari la capitolul lectură, strategii care ar putea constitui un model pentru țările mai puțin performante în acest domeniu.

Mia-Ancuța Chindriș

Confesiune și ficțiune în Jurnal suedez de G. Melinescu

Comunicare. Grupuri de discuții

Studiul de față este realizat din convingerea că perioada contemporană are nevoie de confesiune, și de autenticitatea trăirii oferite de jurnal. Astfel, prin modelul de lectură pe care îl propun voi apropia elevul din clasa a XII-a de textul memorialistic pe care îl vom interpreta din perspective diferite (tematică, discursivă, individualitate culturală etc.) care să conveargă spre o decodare coerentă a atitudinalului în fața noului, a descoperirii lente a unei lumi necunoscute. *Jurnalul suedez* (2000) al Gabrielei Melinescu devine textul suport al aplicațiilor.

Cristina Chiprian

Comentariul textului la Concursul național de interpretare critică G. Ibrăileanu

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea își propune să analizeze interpretarea textului literar realizată în cadrul *Concursului de interpretare critică G. Ibrăileanu*. Am utilizat ca material de studiu comentariile pe text la prima vedere, adică rezolvarea subiectului de tip II din proba de concurs – constituită din texte poetice selectate din volume recent apărute la diferite edituri din țară. Am considerat că interpretarea critică vizată prin acest concurs se realizează la trei niveluri, cu aspecte incluse: 1. *Lectura*: 1.1 relația cu persoana lectorului, 1.2 preferințe și interese ale lectorului, 1.3 imaginea globală asupra operei citite; 2. *Comprehensiunea*: 2.1 observația asupra textului; 2.2 identificarea structurii și a elementelor expresive, 2.3 evidențierea relației între structură și imaginea globală; 3. *Argumentarea*: 3.1. Ipoteza (premisele); 3.2. Înlățuirea argumentelor, exemplificările; 3.3. Concluzia și evidențierea mesajului.

Marcela Ciobănuț

Metamorfoze textuale sau Jocul cu textul

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea, însoțită de o filmare a unei activități de la clasă, ilustrează o strategie inedită de abordare a textului literar, sub forma unei dramatizări atipice (o satiră menippeă/o încercare de teatru experimental – text, imagine, muzică, dans, vestimentație), având la bază metoda bricolajului. Scopul acestui bricolaj inter – sau hipertextual a fost acela de a pune într-o nouă lumină referentul literar, de a-l reactualiza. Astfel, textele clasice (surse primare) au suportat „mutații” semantice, prin rescriere parodică, ajungându-se, inevitabil, la transpoziția conștiință, explicită, a textului într-un registru familiar. Citatul, plagiatul, aluzia, parodia, travestiul (procedee inter- și hipertextuale), au generat adevărate metamorfoze textuale ale unei teme, din cadrul studiului de caz *Latinitate și dacism*.

Mirela Cioran, Laura Luca

De la scenariul arhetipal la spectacolul vieții

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea se înscrie pe aceeași linie a reinterpretării miturilor deschisă de Proiectul Bilateral Comenius „Myths Reloaded”. Dacă prima parte a proiectului a presupus lectura miturilor românești și spaniole și redescoperirea semnificațiilor prin prezentări inedite, partea a doua, care se desfășoară în anul școlar 2010-2011, vizează adaptarea scenariului mitic la contemporaneitate și interpretarea lui prin dramatizare.

Gradul de implicare a elevilor în procesul de re-lectură, re-interpretare și punere în scenă confirmă teoria eliadescă potrivit căreia mitul rămâne o matrice epică ce se poate modela și îmbogăți la nesfârșit și care, prin intermediul procesului artistic, este adaptată la conștiința omului contemporan.

Rita Cintiuc, Daniela Ceredeeva

Citește și tu! – lectura între inițiere și (ră)s-tălmăcire

Comunicare. Grupuri de discuții

O realitate alarmantă a vremii este uitarea cărților în rafturi și înlocuirea lecturii cu prezența invazivă a noilor tehnologii. Parcurgerea sistematică a programelor de studiu al disciplinei pare a fi – de cele mai multe ori – incapabilă a stimula interesul elevilor pentru lectură. Tocmai de aceea, am conceput, inițiat și organizat proiectul *Citește și tu!* gândit ca un concurs de postere al cărui obiectiv general a fost lectura de plăcere.

Pentru elevi, experiența împărtășirii impresiilor de lectură în fața celorlalți colegi a fost o triplă provocare: a convinge că au înțeles mesajul textului lecturat, a argumenta preferința pentru un gen literar / specie literară / autor și a incita interesul celorlalți pentru lecturarea textului promovat

Rita Cintiuc, Daniela Ceredeeva

Citește și tu! – lectura între inițiere și (ră)s-tălmăcire

Postere

Structura posterului, *Citește și tu!* realizat individual sau colectiv, a fost recomandată/stabilită prin regulamentul concursului astfel: un rezumat al textului lecturat de elev/povestirea pe momentele subiectului / caracterizarea personajelor; date despre autor/raportarea la alte texte ale aceluiași autor; fragmente reprezentative; procedee de expresivitate artistică / plasticitatea limbajului/simboluri /cuvinte cheie; un eseu în care să fie valorificat mesajul textului ales; imagini sugestive concordante cu conținutul și mesajul textului; alte elemente la alegere.

Concursul s-a desfășurat într-o primă ediție la nivel interjudețean, în anul școlar 2008-2009 și a fost coordonat de Școala cu clasele I-VIII nr. 3 Suceava și de Școala cu clasele I-VIII Vatra Moldoviței. Reediterarea concursului s-a dovedit un succes

Monica Columban

O călătorie pe harta conceptuală

Atelier

Călătoria pe harta conceptuală este o aventură în lumea textului și în afara lui, menită să ghideze elevii în explorarea universului ficțional, cu metode multidisciplinare (psihologie, psihanaliză, sociologie, antropologie, criminalistică, genologie, teoria discursului, naratologie, stilistică etc.). „Exploratorii” sunt elevi ai clasei a IX-a, antrenați în cercetarea detaliată a „teritoriului” provocator pe care îl oferă una dintre prozele scurte ale lui Dan Lungu, *De vorbă cu Șopron* (din volumul *Băieți de gașcă*). Lucrarea prezintă un experiment didactic ale cărui principale scopuri sunt familiarizarea elevilor cu variate metode de cercetare, literare și extraliterare, precum și expoatarea diverselor sfere de interes individual, în vederea dezvoltării plene a adolescenților.

Ana Corcea

Două milioane de kilometri în căutarea adevărului de Klaus Kenneth

Comunicare. Grupuri de discuții

Două milioane de kilometri în căutarea adevărului este o lectură incitantă, un jurnal „al fericii” iar Klaus Kenneth, un alt „Nicolae Steinhardt” al nostru. Lucrarea se va opri la raportarea elevilor la acest text în cadrul atelierului de lectură, „Lectori interactivi”.

Horia Corcheș, Camelia Onisie

Cum (mai) citim astăzi basmul - contextualizare curriculară și alternative etice

Comunicare. Grupuri de discuții

Mitul și, implicit, basmul, propun modele exemplare ale umanului. Eroul basmului este un astfel de model exemplar, urmărit în demersul său formativ-educativ. De altfel, în istoria cultural – educativă a umanității, eroii au avut întotdeauna funcția de modele configuratoare ale identității moral-spirituale a tinerilor lectori. Basmul devine astfel un depozitar al unor modele structurate de arhetipuri primordiale, de mituri integrative care prezintă modele umane tip, modele axiologice și comportamentale corespunzătoare anumitor roluri și sarcini sociale. El poate fi, ca atare, un tip de discurs care să influențeze formarea identității umane. Propunem o lectură a basmului din perspectiva unor modele educationale și a unor practici pedagogice, pornind de la modelul paideutic al paradigmei mentor-inițiat.

Tereza Deji, Anca Hassoun

Interpretare... interpretări

Atelier

Există o înclinare/tendință în a crede că opinia proprie este cea adevărată. Punerea în discuție a interpretărilor creează mereu o stare de incertitudine pentru că atât profesorul, cât și elevul sunt convingși că dreptatea e de partea lor. Ce putem face în acest caz, pentru a nu le crea elevilor o stare de frustrare și, mai ales, pentru a nu-i arunca în brațele oricărui „auxiliar binevoitor” care le oferă soluții mai mult sau mai puțin pertinente?

Corina Dindelegan, Cristina Popescu

Ce ar trebui să fie prelectura?

Atelier

Considerăm că prelectura este un punct cheie pentru intrarea în text. Din păcate, aceasta este înțeleasă formal, alocându-i-se doar cinci-zece minute din lecția propriu-zisă. Lucrarea noastră dorește să scoată în evidență cum se poate face o altfel de prelectură, astfel încât să aibă impact și să fie cu adevărat utilă elevilor.

Edir-Mihaela Enache

Reflexe literare ale riturilor de trecere în manualele alternative aflate în uz la ciclul liceal.

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea conține în prima parte o prezentare a riturilor de trecere, iar în partea a doua reflexe ale acestor rituri în opere literare ce se studiază la ciclul liceal.

Lucrările atelierului urmăresc modul în care diversele strategii și oferte de text se adaptează situațiilor de învățare concrete pentru a echilibra procesul de receptare și de producere de text.

Daniela Paula Epurianu

Amfora și licoarea

Atelier

Se vor forma grupe de lucru, fiecare având ca suport de observație câte două texte care au ceva în comun și, desigur, ceva diferit: de ex. aparțin aceleiași epoci literare și au aceeași temă, dar îmbracă forme diferite, respectiv, au teme diferite, dar îmbracă aceeași formă (de pildă, forma fixă a sonetului). Cerințele de lucru vor viza interpretarea asupra: modalităților specifice fiecărei forme de a pune în valoare un anume conținut (de a transmite mesajul), gradului de transparență a funcției educative datorită formei adoptate etc.

Georgiana Epureanu

Interpretarea: de la reticență la glumă

Comunicare. Grupuri de discuții

În clasa a IX-a, studiul textelor literare centrat pe abordarea tematică și pe dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă vizează din punctul nostru de vedere mai puțin componenta interpretativă.. Pentru aceea am propus un exercițiu de interpretare în etapa de fixare și consolidare a noțiunilor însușite la capitolul *Joc și joacă*. Textul selectat a fost *Reticența lady-ei Anne*, extras din ciclul *Reginald* al scriitorului englez Saki. Aplicația ne-a permis să ne gândim că pentru cititorul din clasa a IX-a interpretarea înseamnă inițial reticență, în timp ce pentru autor textul se dezvoltă sub raport hermeneutic automat ca o glumă. Iar profesorului îi revine, spunem noi, o muncă mult mai serioasă.

Victoria Gal, Ioan Ivașcu

Ion Creangă – texte pentru copii?

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea își propune o lectură a poveștilor și povestirilor din perspectiva antropologiei familiei. Interpretarea din această perspectivă aduce în prim-plan o lectură care nu este întotdeauna recomandabilă copiilor.

Laura Gavriliu

Contractul hermeneutic

Comunicare. Grupuri de discuții

Sensul curent al cuvântului *contract* este acord scris între mai multe persoane, implicând angajamente reciproce. Care sunt termenii contractului hermeneutic? Care sunt normele pe care trebuie să le respecte un astfel de contract? Care sunt particularitățile cititorului model al pactului literar și ce relație trebuie să întrețină cu sursa textului? Care este finalitatea actului de comunicare reprezentativ pentru acest context? Sunt doar câteva întrebări ale căror răspunsuri le vom formula prin referire la corpusul reprezentat de romanul lui Umberto Eco, *Numeletrandafirului*.

Dorina Ghidion

O sută de ani de zile la Porțile Orientului sau Împreună lucrarea textului și a cititorului

Comunicare. Grupuri de discuții

Propunem o experiență didactică desfășurată la clasa a XI-a, în cadrul studiului de caz *Istorie și mit în conștiința românească*. Fenomenele divergente și influențele multiple manifestate în constituirea specificului național au fost ilustrate și prin romanul postmodernist. În studiul operei, am parcurs trei etape: lectura critică a formelor, nașterea sensului din interacțiunea text-cititor și interpretarea propriei lecturi prin punerea în scenă a unei dramatizări după romanul lui Ioan Groșan.

Ramona Ghiță

Greșeli vechi / noi în abordarea de către elevi a textului literar. Sugestii pragmatice

Comunicare. Grupuri de discuții

Aplicarea pe text a conceptelor specifice teoriei literaturii și verificarea gradului în care au fost asimilate acestea de către elevi au scos în evidență apariția unui nou tip de greșeală a cărei cauză, considerăm noi, este existența unor neconcordanțe între perspectiva specifică analizei literare și abordarea pragmatică a actului comunicativ.

Lucrarea noastră este constituită din trei părți. În primul rând am propus inventarierea greșelilor în funcție de natura, frecvența și vechimea lor, semnalând apariția unei noi categorii. A doua parte a lucrării are ca principal scop demonstrarea apartenenței operei literare la contextele speciale de realizare a comunicării, clarificând asemănările / diferențele față de forma standard a schimbului de mesaje interuman.

Concluziile studiului de față sunt prezentate în ultima parte: sugestii pragmatice în abordarea naratologică a textului literar.

Cristina Gogață

Atelier de scriere – Povestea fără sfârșit de M. Ende

Postere

Cine poate crede că am citit o carte, dacă nu o și prezentăm? Mai ales când e vorba de o poveste... fără sfârșit? Dar cum facem o prezentare, când suntem mulți și diferiți, la rândul nostru pierduți în nesfârșite dispute și neînțelegeri care trebuie soluționate în scurt timp? Ne grupăm în funcție de ce ne place să facem și cum ne place să învățăm, apoi căutăm în text ceea ce numai noi putem vedea. Doar astfel putem ieși din *Povestea fără sfârșit* a clasicelor caiete de lecturi suplimentare!

Monica Halasz, Anca Denisa Petrache

Tristețea evaluării

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea se centrează pe evaluarea interpretării și urmărește dificultatea resimțită de elev și de profesor aflați în ipostaza celor care rezolvă sau corectează o lucrare ce vizează interpretarea unui text literar sau nonliterar.

Maria-Cristina Handru, Lidia Pop

„Logosul creator” – un alt fel de reprezentare

Comunicare. Grupuri de discuții

Se spune că Dumnezeu a creat lumea prin „Cuvântul rostit”, iar vorbele Sale, purtate pe aripi de îngeri, au făcut ca totul să se umple de lumină, frumusețe și armonie. Dar ce se întâmplă oare când „Cuvântul scris” începe să prindă viață sub ochii noștri? Re-prezentarea lumii, re-construcția ei în paradigme imaginare, începe să populeze existența noastră cu monștri, vrăjitori, ființe fabuloase sau să ne ofere o alternativă la realitatea cotidiană. Lectura unor texte deschide, tot mai frecvent în ultimii ani, o poartă spre reprezentare cinematografică, inducând prin imagine și efecte sonore un anumit mod de „interpretare”. Activitatea noastră le propune elevilor o abordare comparativă între text și realizarea lui scenică.

Andra Gabriela Holhoș, Maria Holhoș

Basmul – ca deschidere spre porțile devenirii

Comunicare. Grupuri de discuții

În multe basme este prezentată evoluția omului sub forma unei călătorii de inițiere, prin care trebuie să-și însușească înțelepciunea și tainele lumii. Drumul inițierii protagonistului este o călătorie înspre sine, iar a face uz de valorile umane înseamnă a deschide porțile devenirii.

Termenii moderni folosiți în interpretarea basmelor traduc experiențele religioase de la origini. Cele mai frecvente momente din viața omului prezentate în basme sunt nașterea, căsătoria și moartea. Deseori în basmele românești, populare sau culte, prin imaginarul religios s-a codificat un mesaj, o taină.

Cristina Antonela Hopp, Cornelia Zaharia

„Convenții literare”

Comunicare. Grupuri de discuții

Proiectul, desfășurat cu elevii dintr-o clasă a XI-a, este intitulat „Convenții literare”. Am ales trei texte aparținând lui A. Pleșu, G. Liiceanu și Ioana Pârvulescu, scriitori care, aparent, în afara faptului că sunt bucureșteni, nu au nimic în comun.

Încercăm să dovedim că, fiind cu subiecte diferite și aparținând unor genuri diferite, cele trei texte au numeroase lucruri comune.

Mihaela Carmen Iacob

A scrie poezia – o cheie spre comprehensiunea și interpretarea textului liric

Comunicare. Grupuri de discuții

Un domeniu al expresiei individuale care reflectă plăcerea de a comunica cu ceilalți, textul liric implică doi poli. Pe de o parte, prin intermediul cuvintelor, poetul oferă textul cititorului. Pe de altă parte, cititorul oferă și el propria emoție, propria sensibilitate, care re-crează poemul. Astfel, lectura poeziei depășește un simplu act de lectură. Dar pentru a-î învăța să aprecieze acest tip de lectură, trebuie să conducem cu grijă o veritabilă redescoperire personală a universului poetic.

Ileana Ioanovici, Bobojcsov Gheza

Povestea unor vorbe. Comentariu paremiologic - lectură și interpretare

Comunicare. Grupuri de discuții

Generațiile de copii și adolescenți din zilele noastre îl citesc din ce în ce mai puțin pe Ion Creangă. Plăcerea lecturii este limitată de efortul pe care îl fac pentru a înțelege textul, limba povestitorului părăndu-le greoaie, chiar străină; prea multe cuvinte populare și regionale, expresii ideomatice necunoscute și, la tot pasul, „vorba ceea:...”, un comentariu paremiologic ale cărui sensuri rămân, adesea, neînțelese. În aceste condiții nu mai poate fi vorba despre bucuriile lecturii, iar interpretarea se limitează la reproducerea unui text învățat. Pentru a micșora distanța dintre cititori și autor, pentru a restitui operei condiția ei primordială, aceea de poveste, iar cititorului pe aceea de ascultător fascinat de lumea acesteia, propunem să poposim asupra unui grupaj de 20 de proverbe extrase din *Povestea lui Harap-Alb* însoțite de un set de exerciții. Pentru elevii ambițioși, oferim o deschidere interdisciplinară – basmul românesc în variantă franțuzească.

Ancuța Ionescu

De la roman la film documentar

Atelier

Holden Caulfield, personajul principal al romanului lui J. Salinger, *De veghe în lanul de secară*, reprezintă imaginea adolescentului rebel, contrariat de clișeele comportamentale și identitare ale colegilor de generație și nu numai; Jaromil, personajul lui Milan Kundera din romanul *Viața e în altă parte*, este, în schimb, dornic de afirmare, ceea ce-l face să-și modifice comportamentul - de la conformism la rebeliune, într-un mod mai degrabă aleatoriu decât logic. Cele doua personaje aparțin unor contexte sociale și politice diferite: Occidentul și Estul (capitalism și comunism).

Școala, ca formă instituțională, influențată de factori politico-sociali și culturali, influențează, la rândul ei, devenirea multor adolescenți. Filmul documentar realizat de elevi ai clasei a IX-a marchează această idee.

Oana Ivan, Rodica Ivan

Lectură comparativă

Comunicare. Grupuri de discuții

Considerând cartea drept cel mai complet depozit al inteligenței umane, ce înmagazinează în filele ei cunoștințe, sensibilitate sau fapte, păstrate intacte un timp nedefinit, suntem perfect îndreptățiți să credem că cititorul, având acces direct la aceste file ce par moarte, poate reînvia constant o lume nebănuită. Interpretările neasemuite la care ajunge cititorul ajută la stabilirea unor relații între literaturile naționale, precum și la descoperirea canalelor prin care anumite opere erau receptate într-o literatură sau la cercetarea operelor influențate de modele din altă literatură. Un astfel de exemplu îl constituie receptarea romanului *Viața și Opiniile lui Tristram Shandy, Gentleman*, scris de Laurence Sterne, prin prisma *Ingeniosului Hidalgo Don Quijote de la Mancha* a lui Miguel Cervantes de Saavedra.

Liana Lambescu

Mitul lui Tristan și al Isoldei în literatură

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea urmărește acest grandios mit european al iubirii în formele lui de circulație.

Argumentul prin care lucrarea se recomandă, l-am înscris în motto: „Fapt este că atât bărbații, cât și femeile suportă foarte bine să li se vorbească despre iubire și chiar nu se satură niciodată, oricâte banalități li s-ar spune.” (Denis de Rougemont).

Florentina Leucuția

Grila retorică

Comunicare. Grupuri de discuții

Propun în comunicarea mea o lectură/interpretare a unui text literar, pornind de la recunoașterea unor strategii ale convingerii și influențării, a unor elemente specifice argumentării: strategii, tehnici, structuri, tipuri de argumente, sofisme și paralogisme. Voi încerca să arăt câștigurile unei astfel de abordări didactice a textului literar pentru sesizarea și discutarea problematicii lui.

Eugenia Lohănel

Cercul literar „Muguri în soare”

Comunicare. Grupuri de discuții

Cercul literar *Muguri în soare* cuprinde două secțiuni: creație și lectură, având ca grup-țintă elevii selectați din clasele II-VII. Printre activitățile lui, demnă de luat în considerare este publicarea unei cărți care însumează creațiile elevilor din școala noastră.

Raluca Marian

„Mi se spune CINEVA. SĂ FIE CAMINANTE?”

Comunicare. Grupuri de discuții

Cum ne îndrăgostim de cuvânt? Când se petrece acea înlănțuire dintre EU și literă generând foamea și, implicit, dependența? Cum devenim Anibalectori transformând viața în poveste? Trei întrebări care definesc de fapt rolul disciplinei noastre. În ce mod se produce sau se induce această foame? Un text, o imagine, o corelație, o interpretare a semnului, o descoperire a răspunsurilor... Unde se întâlnește Omul ostenit al lui Borges cu Persistența memoriei lui Dali și apoi cu mine? Unde se așază Caminante... și norul alb? Pe umărul drept sau pe cel stâng?

Luminița Medeșan

Romanul ca model pentru teologie

Comunicare. Grupuri de discuții

O întâmplare... mi-a pus în mână o cărțuie a teologului german Elmar Salmann, profesor la Universitatea Pontificală Sfântul Anselm din Roma, la Universitatea Pontificală Gregoriană din Roma, și în același timp la Facultatea de filozofie din München. Ideile lui sunt extrem de interesante și doresc să le împărtășesc.

Luminița Medeșan, Titiana Zlătior

Riscurile suprainterpretării

Atelier

Atelierul surprinde o tendință de suprainterpretare în actul lecturii ivită adesea de o insuficientă cunoaștere a contextului cultural, istoric și estetic care a generat opera, precum și din ignorarea unor concepte clarificate de mult timp de lucrările de hermeneutică a literaturii. Limitele interpretării textului și posibilele metode ce au ca scop evitarea unor semantizări deviate în raport cu textul vor fi puse în evidență prin aplicații care au la bază câteva opere literare ce au făcut obiectul lecturii și al interpretării în cadrul cercului condus de cele două profesoare.

Alina Miclăuș

Lectura și interpretarea acesteia la elevii cu CES (cerințe educaționale speciale)

Comunicare. Grupuri de discuții

Înțelegerea lecturii de care depinde și plăcerea este un proces sinuos de multe ori chiar și pentru lectorul avizat. În cazul elevilor cu CES lectura și înțelegerea textului necesită multe exerciții și un interval mărit de timp. Stimularea acestor elevi pentru lectură se va face cu pași mici, având în vedere că există puține materiale specializate în acest sens, iar fiecare elev are unicitatea și ritmul său.

Mirela Miron

„Ce vedem e... ceea ce suntem”

Comunicare. Grupuri de discuții

Inspirată de celebra carte *Nu vedeți nimic* a lui Daniel Arasse, și urmându-i îndeaproape demersul, prezentarea urmărește să interogheze interpretări consacrate (ale unor texte aparținând autorilor canonici) care, sub argumentul autorității, s-au perpetuat de-a lungul timpului în manualele de literatură română.

Mai exact, încercăm să ancorăm interpretarea undeva, pe o scală, între mult lăudata „creativitate” și mult blamata „simpla informație”. Reușesc oare tehnicile de lectură a formelor să conducă spre sensul textului literar fără ample și profunde cunoștințe de cultură generală? Când și în ce caz?

Este oare textul literar duplicitar? Vorbește el două limbi, una pentru „cunoscători” și alta pentru neinițiați?

Mirela Mureșan

O lectură transdisciplinară a prozodiei

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea propune o abordare transdisciplinară a prozodiei și o modalitate practică de predare a ei din această perspectivă.

Ideea fundamentală care articulează acest demers este aceea de a demonstra că elementele de metrică poetică nu sunt doar o chestiune de formă, ci sunt elemente de conținut, cu profunde semnificații, atunci când sunt abordate dintr-o perspectivă holistică, ce transcende cadrul limitat al disciplinei. Ritmurile poetice, integrate în contextul mai larg al ritmurilor cosmice, biologice sau sociale, exprimă de fapt felul în care omul se raportează la ritmurile ființei și înțelege locul și sensul existenței lui în marele univers.

Angela Mureșan

Lectura imaginii - formă inedită de implicare în lectura textului

Postere

Posterul pe care îl propun este realizat într-o activitate la clasă care vizează problema lecturii și interpretarea acesteia într-un mod original. Elevii au ales ca modalitate de interpretare a lumii textului exprimarea plastică a propriului punct de vedere, după ce, ca pretext, li s-a propus lectura unei imagini.

Lectura textului literar devine accesibilă și interesantă pentru elevi dacă se leagă de universul lor imediat, în special vizual. Receptarea diferită a aceluiași text literar duce la interpretări originale, fiecare lector propunând o altă viziune asupra universului operei. Interpretarea propriei lecturi determină și descoperirea formei în care se înscrie textul literar.

Laura Neacșu, Veronica Hoitan

Chipuri și texte

Atelier

Activitatea își propune să evidențieze în ce măsură lucrul în echipă și folosirea unor metode și strategii active stimulează interesul elevilor din clasa a VII-a pentru comprehensiunea și interpretarea textelor lirice. Mai mult, activitatea, care este cuprinsă într-un curriculum la decizia școlii denumit „Chipuri și texte”, este o invitație făcută elevilor la a gândi, a simți, a-și formula opiniile și a le argumenta.

Anca Niga

Lecturi urbane

Postere

Posterele prezintă participarea școlii noastre la un proiect de promovare a lecturii.

Mirela Olăău

O singură povestire, mai multe dimensiuni

Comunicare. Grupuri de discuții

Obiectivul unei bune interpretări este simplu: să ajungem la înțelesul textului. O interpretare bună se verifică prin faptul că ea dă sens textului. Fiecare cititor este în același timp și interpret.

Emilia Oltean

Lectura metodică între componenta explicativă și componenta interpretativă

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea se dorește a fi o încercare de a descrie un posibil demers didactic care vizează apropierea elevilor de textul literar, în special de cel liric, având ca punct de plecare lectura metodică. Deși se constată că aplicarea instrumentelor lecturii metodice sunt pur

tehnice și că prin aceasta „dimensiunea dialogică a faptului literar este negată” (Demougin, P), totuși există situații în care o asemenea abordare poate apropia elevii, chiar pe cei mai puțin interesați, de textul literar, motivându-i să participe la actul lecturii și al interpretării.

Monica Onojescu

Cercurile de lectură și dezvoltarea personală

Comunicare. Grupuri de discuții

Cercurile de lectură sunt comunități de interpretare, în care, cel puțin așa s-a văzut în *Lecturiada 3*, literatura e fost „folosită” ca o cale de cunoaștere și de autocunoaștere. Se pune însă întrebarea dacă este suficient un astfel de mod de abordare a literaturii.

Nicoleta-Doina Oprea

Transfigurarea concretului

Comunicare. Grupuri de discuții

Dorim să ilustrăm implicarea necondiționată a elevului atunci când se regăsește în opere literare, precum și disponibilitatea spre o interpretare, chiar dacă inocentă. Posterele oferă posibilitatea vizualizării muncii la clasă valorificând alte arte, dar și reflectarea viziunii lectorului inocent pe marginea textelor din manuale și auxiliare.

Alina Petri

Reflecții secunde asupra scrierii despre text

Comunicare. Grupuri de discuții

În prezenta lucrare propun un demers didactic prin care scrierea să dovedească un caracter metatextual. Elevul este în postura de a reflecta asupra actului său creator în intenția de a (re)cunoaște, reproiecta, (re)formula, reprezentarea regulilor (gramaticale), condițiilor (pragmatice) și sensurilor (semantice) ale unui mesaj literar. Intenția scrierii metatextuale este aceea de a interioriza și conștientiza etapele scrierii și de a facilita comprehensiunea și interpretarea textului literar.

Antonela Pohoată

Lectura și aventura

Comunicare. Grupuri de discuții

Am creat un blog, în colaborare cu elevii, în care postăm informații interesante despre cărți, videoclipuri cu reprezentații teatrale ale unor opere celebre, linkuri de pe care se pot descărca sau citi online cărți atractive pentru vârsta lor. Ne-ar plăcea ca el să devină un reper pentru tinerii noștri elevi pasionați de lectură, un colț „online” în care ei să se simtă ca acasă și, nu în ultimul rând, un ghid care să îi ajute să aleagă mai bine și mai ușor cărțile care merită citite. De asemenea, elevii lasă pe blog comentarii în urma lecturilor.

Nicoleta Popa

Misterul cunoașterii filosofice și chei de lectură poetice la Lucian Blaga

Postere

Posterul realizează, grafic și ca demers hermeneutic, o des-cifrare în chei posibile a „misterului” blagian care se lasă revelat parțial și fragmentar, îmbinând conceptele filosofice cu cele ale teoriei literaturii. E doar o încercare de a mai dezvălui puțin, poate, din acest necunoscut, așa cum însăși poezia e un efort reluat neconținut de poet pentru a-și împlini, estetic, cultural, specificitatea lui ca ființă umană, „existența în mister și pentru revelare”.

În construcția acestor „chei” participă elevii din clasa a XII-a, îndrumați de profesorul de limba și literatura română, respectiv de profesorul de filosofie, Alexandrina Giurgiu.

Dora Popovici

Salonul monden – marcă de interpretare a unui text literar

Comunicare. Grupuri de discuții

În prezenta lucrare, mă voi opri asupra unor citate reprezentative din romane precum *Enigma Otiliei* de G. Călinescu, *Ultima noapte de dragoste...*, *Patul lui Procust* de Camil Petrescu pentru a reliefa rolul salonului în edificarea unei epoci și în caracterizarea unor tipologii umane.

Dana Pușcașiu

Cartea săptămânii

Postere

Posterul va prezenta o lucrare colectivă realizată de elevii clasei a IX-a.

Petru Bogdan Rațiu

Aspectul dual al textului postmodern (cod mimetic vs. cod ficțional)

Comunicare. Grupuri de discuții

În acest studiu, vom încerca să realizăm un demers didactic al interpretării ficțiunii în romanul postmodern, propunând o abordare a operei *Travesti* de Mircea Cărtărescu. Din perspectiva mimeticului/antimimeticului, a ficțiunii postmoderne, a alterității, a textualizării, a poeziei dublului, a raportului dintre sensurile preexistente ale cuvintelor; astfel interpretarea problematicii romanului deține valențele unui model de analiză apt să dezvolte gândirea critică a elevului, fiind un dialog *înspre* negocierea sensului (Paul Cornea). Analiza și metodele abordate vor defini principiul poetic al romanului postmodern și invită lectorul/ elevul/ profesorul la o lectură participativă.

Carmen Ligia Rădulescu

Hortensia Papadat-Bengescu, *Figura secretă din biografie și operă*

Comunicare. Grupuri de discuții

Eseu critic ce abordează în manieră inedită proza bengesciană în contextul literaturii interbelice, dar și în cel al modernității europene. Analiza convingătoare îmbină mai multe metode critice – naratologia, tematismul, psiho-critica – cu ideologii aflate la modă în postmodernitate.

(„Cea mai mare originalitate și subtilitate o atinge autoarea în paginile în care luminează indirect literatura prin biografia prozatoarei”, Mihai Zamfir).

Maria Romaga, Loica Luize

Evadare în fantastic prin lectură

Comunicare. Grupuri de discuții

De-a lungul perioadei școlare, elevul trebuie să deprindă o bună tehnică a lecturii, care include atât lectura, cât și interpretarea, căci, dacă „a citi înseamnă a parcurge textul liniar, stopând efortul în momentul încheierii”, „a interpreta înseamnă a reciti textul de mai multe ori, pentru a-l stăpâni în detaliu”. De aceea, prin lectură, am urmărit să stărim interesul elevilor în aflarea a ceea ce se întâmplă într-o operă, dar și să clarificăm „de ce” și „cum” se întâmplă.

Maria Romaga, Loica Luize

Fragmente „fantastice” din viața Simonei Popescu

Postere

Elevii clasei a IX-a au realizat posterul după discutarea aspectelor legate de romanul „Exuvii” de Simona Popescu. Textele-suport pe care am lucrat cu elevii celor trei grupe au fost primele trei capitole din acest roman: *Regnum puerile, Cuiburi de hârtie, Cartea de bucate*.

Fiecare grupă a pornit de la două idei din text: Etapele lecturii, Anotimpurile copilăriei; Locuri de simțit cartea, Lectura preferată; Imaginea cărții și Etapele lecturii, pași spre fantastic. Elevii au interpretat fragmentele, folosindu-se și de imagini, apoi au subliniat concluziile.

Elisabeta Roșca

Moara... cu ferestrele deschise interpretărilor

Comunicare. Grupuri de discuții

Text canonic fundamental, *Moara cu noroc* își probează de peste un secol densitatea și bogăția semnificațiilor. Grile diferite de lectură i-au explorat straturile consistente, fără să îi epuizeze semnificațiile. Întrebându-ne când și cum s-au conturat interpretările și ce tip de lectură le-au generat, am realizat un inventar al interpretărilor plecând urmărind câteva aspecte: punctul de pornire biografic (ce se dovedește de foarte multe ori extrem de interesant, greu de ignorat); opinii critice lansate și, uneori chiar urmărite prin comentarea textului; o demonstrație a ideilor avansate prin analiză atentă ce punctează reperele cu adevărat relevante pentru fiecare demers hermeneutic; actualizarea interpretării prin lectura făcută astăzi.

Moara cu noroc își deschide ferestrele spre largul lumii.

Camelia Sandu, Ioana Silaghi, Mihaela Sechernese, Aristida Toader

„Caligrame”

Postere

Caligrama, poem grafic în care forma cuvintelor sugerează tema textului, e o manieră de a armoniza desenul și poezia. Realizarea artistică e foarte agreată de elevi, care înțeleg astfel mult mai bine mesajul textului, știut fiind că imaginea vizuală are un impact mult mai mare asupra lor. Elevii învață „jucându-se” și astfel descifrează mai ușor ideea poetică a textului

Posterul sintetizează structura activității de la clasa a IX a, la tema „Joc, joacă” și include produse ale elevilor.

Florentina Sâmihiian

LIFT 2

Postere

Pornind de la ideea că elevii parcurg un proces de dezvoltare a competențelor de lectură, miza proiectului este de a identifica legăturile cele mai optime între trăsăturile elevilor (interese, capacități, cunoașterea lumii), textele propuse pentru studiu (care pot fi clasificate în funcție de dificultățile pe care le pot pune cititorilor care au ajuns la un anumit nivel al competențelor de lectură) și strategiile didactice (modul în care abordarea textelor poate fi corelată cu competențele de lectură ale cititorilor și cu particularitățile textului propus spre studiu).

Florentina Sămihăian

Abordări didactice vizând comprehensiunea textului

Atelier

Cel mai des, profesorul abordează un text literar la un anumit nivel, pentru toată clasa, la un moment dat. Cercetările demonstrează însă că o asemenea abordare uniformă nu este în avantajul tuturor elevilor, a nevoilor și a capacităților individuale pe care aceștia le au. Cercetările demonstrează că atunci când profesorii abordează literatura astfel încât să fie în consonanță cu nivelul individual al elevului, acesta este mai motivat să citească și să-și dezvolte competențele de lectură.

Georgeta Stanciu

Interpretare personală a textului literar

Comunicare. Grupuri de discuții

În cadrul atelierelor de lectură, elevii din au prezentat în PowerPoint următoarele cărți: *Necazuri cu școala* de D. Pennac, *Cititorul din peșteră* de R. Zink, *Urme în timp* de P. Popescu, *Într-o noapte de iarnă un călător* de I. Calvino, *Povestea fără sfârșit*, M. Ende, *Baltagul* de M. Sadoveanu, *Cireșarii*, *Cavalerii florii de cireș*, *Castelul fetei în alb* de C. Chiriță. Selectarea mijloacelor celor mai potrivite pentru prezentare a echivalat cu o interpretare personală a textelor citite.

Nicolae Suci

Iona sau dincolo de absurd

Comunicare. Grupuri de discuții

Dacă interpretarea unui text de poezie sau de proză presupune în primul rând lecturi succesive, interpretarea textului dramatic aduce un spor de înțelegere și prin vizionarea spectacolului.

Eva Monica Szekely

Elemente de didactică (re)lecturii ca negociere de sensuri

Grupuri de discuții

Pornind de la definiția generală a comunicării ca „interacțiune socială prin intermediul mesajelor” (J. Fiske) și modele ale lecturii ca relație interactivă și totalitate dinamică vom pune în valoare felul în care perspectiva semiotică asupra procesului semnificării este înțeleasă drept construcție și descoperire de sensuri. Acest proces apare atunci când „cititorul”/comunicatorul interacționează cu textul sau îl negociază, negociere care are loc pe măsură ce cititorul aduce anumite aspecte ale experienței sale culturale în legătură cu codurile și semnele care compun textul. Că negocierea mai implică și existența unei anumite înțelegeri comune a subiectului textului vom argumenta printr-o cercetare/studiu de caz punând față în față interpretări diferite asupra unor simboluri/arhetipuri.

Andreea Șandru

Patul lui Procust sau despre limitele interpretării

Comunicări. Grupuri de discuții

Lucrarea are drept obiect celebrul roman camilpetrescian *Patul lui Procust*, apărut în 1933 și are trei secțiuni: „Lectura formelor”, care urmărește felul în care Camil Petrescu redimensionează noțiuni ca *text*, *autor/auctorialitate*, *personaj/persoană*; „Lectura problematicii”, secțiune care vizează modul în care problematica lecturii se reflectă în roman, dublată sau nu de interpretare, respectiv „Interpretarea propriei lecturi”, secțiune ce analizează atât demersurile interpretative ale personajelor pornind de la lecturile pe care le fac, cât și eforturile interpretative ale câtorva cititori reali.

Adina-Voica Sorohan, Adriana Todoran

Ipostaze reflexive în tablouri lirice blagiene

Atelier

Atelierul își propune un exercițiu osmotic al cromaticii, jocului vizual și trăirilor metaforice prin configurarea artei a doi mari creatori: Octavio Ocampo și Lucian Blaga.

Obiectivele urmărite sunt: diversificarea metodelor de percepere a literaturii și picturii, familiarizarea cu particularitățile specifice picturii, identificarea subiectivității și expresivității textului liric și a picturii, performarea lecturii și a interpretării textului liric prin aplicarea algoritmului specific artelor plastice.

Achim Stoian, Carmen Stoian

Texte pierdute...

Comunicare. Grupuri de discuții

Asemenea unui plastician, muzician, gurmand, oenolog sau parfumiș, elevul este pus în fața unor alegeri estetice, pe care nu le poate gestiona fără ajutorul profesorului. Prin includerea în manuale a unor opere care să corespundă criteriilor prezente în programe, elevul nu își mai formează un sistem referențial pentru comparație. Scriitorii „necanonic”, numiți convențional, fără intenții peiorative, de raft II, III, pot constitui elemente de paralelă față de maeștrii „canonizați”. Prezența acestora în activitățile curente ar încuraja afirmarea opiniilor personale, deoarece spectrul maculării operei de excepție e diminuat. Elevul poate înțelege mai ușor, emite opinii, greși, formându-și fundalul pe care să proiecteze capodoperele.

Vom prezenta câteva situații care permit descoperirea și aplicarea algoritmului de interpretare pe diverse cerințe și contexte, la diferite niveluri.

Marilena Șerban, Ioana Nanu

Viziunea-n viziună

Comunicare. Grupuri de discuții

Weltanschauung-ul sau viziunea despre lume este cea mai complicată sintagmă din programele de liceu. Dar, după generozitatea cu care este vehiculată în propunerile de subiecte de bacalureat, propunătorii par a considera că sintagma ar fi la îndemâna oricărui elev care a parcurs literatura din curriculum. Or, noi credem că proprietatea termenilor nu se aplică în cazul de față celor care solicită absolventului român de douăsprezece clase să scrie un eseu de 2-3 pagini, în care să prezinte *tema și viziunea despre lume*, reflectate într-un text studiat. Vă propunem clarificarea terminologică urmată de reflecția asupra pertinentei în ce privește prezența acestei sintagme în programe.

Diana Teodora Șimonca-Oprița

Jurnalul fericirii între literă și spirit

Comunicare. Grupuri de discuții

În prezentarea noastră propunem un model de lectură al *Jurnalului fericirii* al lui Nicolae Steinhardt pe patru niveluri, reluând ceea ce „poetica” medievală numea „teoria celor patru sensuri”, respectiv: sensul literal (istoric), alegoric (tipologic, mistic), tropologic (moral, etiologic) și anagoric al textului. Textul propus se pretează unei atari abordări prin multitudinea semnificațiilor și a sensurilor de adâncime, fiind considerat un opus esențial pentru întreaga memorialistică apărută după 1990 în literatura română.

Mihaela Știubianu

Misterioasa flacără a lui Umberto Eco și muzica ce naște discret TEXTUL.

Comunicare. Grupuri de discuții

Personajul lui Eco din *Misterioasa flacără a reginei Loana* vrea să-și recupereze memoria autobiografică prin inventarierea podului bunicilor săi. Cititorul asistă la o veritabilă „defilare” de lecturi și imagini, versuri, nume, cărți poștale ilustrate și desene cu eroi musculoși, aceasta în timp ce la gramofonul bunicului se aud imnuri ale tinerilor fasciști, dar și alte „hituri” ale tinereții eroului. Cum stau lucrurile în POVESTIRE, categorie a cărei importanță depășește domeniul formelor și este considerată de teoreticieni expresia concentrată a „gândirii narative”? Voi demonstra că povestirea, în speță cea sadoveniană, poate fi „ilustrată” în mod fericit folosind trei adjuvante: fotografia, filmul și muzica.

Ioana Tămâian

Competența generică

Comunicare. Grupuri de discuții

Comunicarea dorește să evidențieze importanța pe care o are competența generică pentru lectura formelor. Este vorba despre un tip de lectură în care genul depinde nu atât de text, cât de modul în care acesta este citit, nu atât de compoziția textului, cât de abilitățile generice ale scriitorului și cititorului. Seria de exemple supuse analizei ilustrează cazuri particulare de exersare „corectă” sau „deviată” a competenței generice și semnalează existența unei posibile mize etice în jocul genericității.

Andreea Târziu-Gal

Plimbare sub clar de lună

Comunicare. Grupuri de discuții

Am în vedere lectura formelor plastice – imaginea picturală – ca prelungire a sensurilor textului poetic (*Floare albastră*, clasa a X-a). Lectura presupune stabilirea unei legături organice între receptor și o lume de semne, indiferent dacă este vorba despre lectura unui text sau lectura unei imagini. Provocator e cuvântul, imaginea este și ea provocatoare: o privire în oglindă a celor două coduri înseamnă, așadar, o dublă provocare, un binevenit *Dincolo de text*. În cazul romantismului – o întâlnire albastră sub clar de lună: Caspar David Friedrich, Mihai Eminescu și elevii clasei a X-a. Din perspectiva finalităților lecturii, această întâlnire (lectura textului și lectura formelor plastice) înseamnă pentru elevi dezvoltarea competenței de lectură globală.

Mirela Tomoiagă, Elena Jurcă

De la scrisoarea intimă la textul literar

Atelier

Activitatea pe care o propunem urmărește evidențierea relațiilor care se stabilesc între textul literar al unui autor și corespondența intimă a acestuia. Scrisoarea nu mai este interpretată ca text funcțional, ci ca formă/spațiu care adăpostește discursul literar. Se vor interpreta scrisori în interiorul cărora se regăsesc forme poetice, fragmente de proză, de eseu, aforisme etc.

Alina Tonea

Poezia lui Nichita Stănescu într-o dublă interpretare: iconică și textuală

Comunicare. Grupuri de discuții

Activitatea de interpretare este o prelungire firească a comprehensiunii textului, de aceea lucrarea își propune să prezinte o dublă ipostază interpretativă (cuvinte și imagini) a unei poezii de dragoste de Nichita Stănescu. Este urmărită și evaluarea interpretărilor, mai ales că textul suport, *Melodie povestită*, poate fi utilizat ca analiză la prima vedere în examenele de bacalaureat. Lucrarea vizează o interpretare a formelor și a propriei lecturi.

Teodora Svetlana Țifu

Lectura interpretativă în poezia americană/română

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea își propune să demonstreze faptul că pot fi folosite aceleași chei de interpretare textuală atât pentru textele din literatura română, cât și pentru textele din literatura americană. Se va urmări o interpretare a formelor și a problematicii textului având în vedere o poezie de dragoste a unui poet american postmodern, Robert Creeley.

Doina Ungurean

O abordare ilocuționară: Lucian Blaga, Meșterul Manole

Conferințe. Grupuri de discuții

Am abordat textul mai neconformist, urmând cele trei categorii de trepte ale filozofiei limbajului: locuționară/ilocuționară/perlocuționară, urmată de o diagramă a textului dramatic. La sfârșit, am analizat metaforele revelatoare după gradul lor de referință semicică.

Gruia Ungurian, Alina-Augustina Leonte-Dupu

A citi basmul la vârste diferite

Comunicare. Grupuri de discuții

În clasa a V-a, elevii au notat în jurnalul de lectură caracteristicile basmului, au comparat mai multe basme. În clasa a VIII-a, la orele de lectură, un elev a spus că a recitat basmul, odată cu fratele său mai mic. Din dorința de a-l ajuta, i-a pus la dispoziție jurnalul său de lectură, și recitind ce a scris în urmă cu trei ani, s-a amuzat copios. Acesta a fost punctul de plecare a unei noi lecturi a basmului prin prisma unei alte vârste.

Maria Vaida

Blaga și Yvonne Rossignon sau Cântec de lumină frânt

Comunicare. Grupuri de discuții

Poezia expresionistă a lui Blaga are în perioada interbelică un larg ecou în țară și peste hotare. Interpretarea unor poeme în paralel cu cele ale poetei Yvonne Rossignon evidențiază câteva trăsături comune: felul cum se structurează spațiul imaginar; raportul dintre subiectul rostitor și rostirea însăși; prezența scenică a unui eu generic redus la esențial; sentimentul unității originare a lumii; obsesia întoarcerii la origini; crearea unui spațiu în care adâncul și înaltul se conjugă.

Ramona Elena Vișan, Lidia Carmen Pircă, Cioran Mirela,

„Myths Reloaded” – Invitație la o re-citire a miturilor fundamentale românești și spaniole

Comunicare. Grupuri de discuții

Myths Reloaded” este un Proiect Bilateral Comenius care urmărește prezentarea comparativă a unor mituri sau legende românești și spaniole, cu scopul de a promova modelul multicultural și multiethnic, de a evidenția contribuția diversității culturale la patrimoniul și stilul de viață al elevilor. Proiectul se bazează pe o abordare interdisciplinară, combinând cunoștințe și aptitudini care țin de domeniul literaturii, al limbilor străine, istoriei și artelor etc. Demersul euristic a presupus inițial o lectură lineară a miturilor prin care elevii au fost prinși în textura intrigii sau în frumusețea formulărilor, citind „cu sufletul la gură” și așteptând ca timpul să le dezvăluie finalul scenariilor, fiind urmat de o re-lectură metaforic-circulară.

Ramona Vișan, Lidia Pircă, Mirela Cioran

Proiectul Bilateral Comenius „ Myths Reloaded ”

Postere

Plecând de la premisa că literatura este o artă pluridimensională în care cuvântul este parte a alchimiei imaginii și că receptarea produsului artistic literar se poate realiza și în calitate de imagine, elevii care au participat la Proiectul Bilateral Comenius „ Myths Reloaded ” au realizat o expoziție de postere reprezentative pentru mituri și legende cu specific național (românești și spaniole).

Cornelia Zaharia, Cristina Antonela Hopp

Înțelegerea cuvântului prin intermediul imaginii

Postere

Posterul a fost realizat în urma unor activități la clasa a X-a și a XI-a. La clasa a X-a s-au avut în vedere receptările diferite ale aceluiași opere – respectiv opera lui Creangă – de-a lungul timpului.

Elevilor de clasa a XI-a li s-a propus să interpreteze în propriul stil, prin imagini un citat despre *Originea și evoluția limbii române*.